

NEFND UM EFTIRLIT MEÐ LÖGREGLU

Skuggasundi 3, 101 Reykjavík

Sími: 545 8800. Bréfasími: 545 8051

Netfang: nel@nel.is

Tilv.: 20110010

Ákvörðun nr. 3/2022

Þann 20. janúar 2022 kom nefnd um eftirlit með lögreglu saman til fundar og tók eftirfarandi ákvörðun nr. 3/2022.

Málsatvik

Nefnd um eftirlit með lögreglu barst erindi frá [REDACTED] réttindagæslumanni fatlaðs fólks, dags. 17. nóvember 2020. Í erindinu eru gerðar athugasemdir við skort á svörum við erindum hans til lögreglustjórans á höfuðborgarsvæðinu í tilefni af kæru skjólstaðings hans vegna meintrar misnotkunar á Facebook aðgangi hans. Í erindinu kemur fram að kvörtunin beinist að [REDACTED] fulltrúa hjá netafbrotadeild lögreglunnar. Meðfylgjandi erindinu eru tölvupóstar til [REDACTED] þar sem hann er inntur eftir svörum ásamt því að embættinu eru veittar frekari upplýsingar vegna málsins.

Nefnd um eftirlit með lögreglu óskaði eftir upplýsingum frá Lögreglustjóranum á höfuðborgarsvæðinu með bréfi, dags. 30. nóvember 2020. Gögnin bárust nefndinni 3. janúar 2021.

Forsendur nefndarinnar

1.

Nefnd um eftirlit með lögreglu starfar á grundvelli VII. kafla lögreglulaga nr. 90/1996, sbr. breytingar á þeim með lögum nr. 62/2016. Helstu verkefni nefndarinnar, sbr. 1. mgr. 35. gr. a í nefndum lögum, eru að taka við kærum á hendur starfsmanni lögreglu fyrir ætlað refsivert brot við framkvæmd starfa hans annars vegar og taka við kvörtunum vegna starfsaðferða lögreglu eða framkomu starfsmanns lögreglu sem fer með lögregluvald hins vegar. Undir hið síðarnefnda falla kvartanir vegna háttsemi eða starfsaðferða sem ekki verða taldar refsiverðar en gætu meðal annars leitt til þess að lögreglumaður yrði áminntur í starfi eða æskilegar breytingar gerðar á starfsháttum og verklagi. Nefndin skal, sbr. 2. mgr. 35. gr. a, greina hvað felst í erindum sem henni berast og koma þeim til meðferðar hjá viðkomandi embætti.

Með vísan til framangreinds fellur það almennt ekki undir valdsvið nefndar um eftirlit með lögreglu að endurskoða eða fjalla um almennt mat lögreglu á beitingu úrræða á grundvelli lögreglulaga eða almennt um framkvæmd rannsóknar sakamála, beitingu rannsóknarúrræða eða um ákvarðanir handhafa ákærvalds um það hvort rétt sé að gefa út ákæru í máli. Hlutverk nefndarinnar er hins vegar að taka afstöðu til þess hvort um sé að ræða ámælisverðar starfsaðferðir eða framkomu lögreglumanna við framkvæmd slíkra verkefna. Í því felst nánar tiltekið (og til dæmis) að taka afstöðu til þess hvort kvartað sé yfir því að háttsemi þeirra starfsmanna lögreglu sem að máli komu hafi ekki verið í samræmi við eðlilega

NEFND UM EFTIRLIT MEÐ LÖGREGLU

starfshætti eða lög eða hvort starfsaðferðir hafi að öðru leyti farið út fyrir það sem eðlilegt var í því tilviki.

2.

Lögreglustjórinn á höfuðborgarsvæðinu svaraði beiðni nefndarinnar um upplýsingar og gögn með bréfi, dags. 3. janúar 2022.

Í svari lögreglustjórans á höfuðborgarsvæðinu bendir embættið á skyldu lögreglu á að gefa verjanda sakbornings færi á að fylgjast með framvindu rannsóknar að svo miklu leyti sem kostur er sbr. 37. gr. laga um meðferð sakamála nr. 88/2008. Þá kemur fram að ekki er að sjá í gögnum málsins fyrirspurnir frá lögmanni [REDACTED] vegna málsins.

3.

Ekki heyrir undir valdsvið nefndarinnar að endurskoða eða fjalla um almennt mat lögreglu á beitingu úrræða á grundvelli lögreglulaga eða almennt um framkvæmd rannsóknar sakamála. Hins vegar fellur það undir valdsvið nefndarinnar hvernig tilteknir þættir lögreglustarfsins eru framkvæmdir eða ef lögregla lætur hjá líða að sinna lögmætu hlutverki sínu, sbr. 2. gr. laga nr. 90/1996, þ.e. að gæta almannaoýggis og halda uppi lögum og reglu, að leitast við að tryggja réttaröryggi borgaranna og stemma stigu við afbrotum og koma í veg fyrir athafnir sem raska öryggi borgaranna og ríkisins, vinna að uppljóstrun brota, stöðva ólögmæta háttsemi og fylgja málum eftir í samræmi við það sem mælt er fyrir um í lögum um meðferð sakamála.

4.

Undir verksvið nefndar um eftirlit með lögreglu fellur að greina hvort erindi sem henni berast vegna háttsemi lögreglu feli í sér kvörtun yfir starfsháttum eða kæru vegna ætlaðrar refsiverðrar háttsemi starfsmanna lögreglunnar. Í erindi sínu gerir [REDACTED] athugasemdir við skort á svörum við spurningum hans vegna skjólstæðings hans og að lögreglan hafi ekki sinnt leiðbeiningaskyldu sinni. Í reglugerð nr. 973/2012 um réttindagæslumenn fatlaðs fólks sem sett er með stoð í 3. mgr. 4. gr. laga um réttindagæslu fyrir fatlað fólk, nr. 88/2011, kemur fram í 3. gr. að hlutverk réttindagæslumanns er að veita þeim fatlaða einstaklingi, sem á erfitt með að gæta réttinda sinna sjálfur, aðstoð og ráðgjöf, telji hinn fatlaði einstaklingur eða einhver sem stendur honum nærri að réttindi hans séu ekki virt sem skyldi.

Nefnd um eftirlit með lögreglu fór ítarlega yfir erindi [REDACTED] og þau gögn sem henni bárust frá Lögreglustjóranum á höfuðborgarsvæðinu. Í gögnum málsins liggur fyrir að [REDACTED] var ekki svarað né leiðbeint þegar hann óskaði eftir upplýsingum á grundvelli stöðu sinnar sem réttindagæslumanns. Með hliðsjón af 1. mgr. 7. gr. stjórnsýslulaga nr. 37/1993 og 2. mgr. 14. gr. laga nr. 70/1996, um réttindi og skyldur starfsmanna ríkisins telur nefnd um eftirlit með lögreglu tilefni til að senda málið til þóknarlegrar meðferðar hjá Lögreglustjóranum á höfuðborgarsvæðinu.

NEFND UM EFTIRLIT MEÐ LÖGREGLU

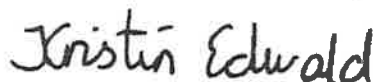
Niðurstaða

Erindi [REDACTED] er sent til Lögreglustjórans á höfuðborgarsvæðinu til þóknanlegrar meðferðar.

Reykjavík, 20. janúar 2022


Skúli Þór Gunnsteinsson

Formaður


Kristín Edwald


Þorbjörg I. Jónsdóttir